

Petar Pantelić, "Beogradski pčelar", br. 1/2006

Voli vlažne predele. Ima ga mnogo pored Dunava, naročito na levoj, banatskoj, strani reke.

Postoje dva oblika ove biljke. Jedna je sa belim cvetićima, a druga sa ljubičasto - plavim. Rasprostranjenija je varijanta sa belim cvetićima. Seme je slično semenu boce ili padobrančića, pa ga vetar lako raznosi. Zato se sve više širi. Zvezdan počinje da cveta početkom septembra. Za nas je važno da ne cvetaju svi cvetovi istovremeno. Neki cvetovi precvetavaju, a drugi tek počinju da se otvaraju. Zato cvetanje traje dugo, sve do mrazeva.

Zvezdan je dobra medonoša. Pošto raste na vlažnim terenima, suša ne smeta medenju. Medjutim, ukoliko za vreme paše često padaju kiše, sredina cveta pocrni i od medenja nema ništa. Kod mene, u mestu gde mi zimuju pčele, ima astera, ali ne toliko koliko ga ima pored Dunava. Ipak, jača društva donesu meda za jedan Fararov nastavak. Ima i polena, žute boje. Med ima jednu nezgodnu osobinu. Jako brzo i čvrsto kristališe. Desetk dana po početku paše može se videti saće sa ćelijam, do pola popunjenim, sa već kristalisanim medom. Pčele u te ćelije nastavljaju da deponuju novi nektar. Zatim se sve to pretvara u jednu pihijastu masu i na kraju se stvrdne. Kristališe tako da se sadržaj iz ćelije drvčetom teško može izvaditi.

U početku paše pčele poklapaju med. Taj med, u poklopljenim ćelijama, kristališe. Kako noći postaju hladnije, sve manje ga poklapaju i na ramovima ostaju veće ili manje površine nepoklopljenog meda. Skoro sva pčelarska literatura kaže da se takav med ne sme koristiti za zimovanje i da se mora izvrcati. Medjutim, obzirom na vrlo brzu kristalizaciju, vrcanje je teško moguće. Pčele, u ovo vreme, med smeštaju uglavnom na ramove sa leglom, pa nije moguće odstraniti te ramove. Moje pčele svake godine zimuju na ovom medu. Zima u januaru i februaru 2005. godine, bila je vrlo hladna. Pčele dugo nisu izletale. Medjutim, mojih stotinak društava je prezimilo bez problema. Bez pogača i bez prihranjivanja sirupom, samo na čistom medu od zvezdana.

Samo je jedno društvo stradalo od ovog meda. Kasno formiran roj, kome sam, radi dopune zimnice, dodao ramove sa medom od astera. Ramove sam oduzeo od jačih društava. Krajem zime ramovi kod ovog društva su bili uprljani izmetom i pčele su stradale. Bilo je tu još slabijih društava od ovog, ali su uspešno prezimila. Njima nisam dodavao med od astera. Grešku sam napravio kada sam slabom društvu dodao ramove sa medom, mnogo više nego što bi ono samo moglo doneti.

Slobodno mogu da kažem da društva normalne jačine dobro zimuju na medu od astera. Ukoliko loše prezime ili stradaju, uzrok treba tražiti u nekom drugom razlogu, a ne u medu od astera. {jcomments on}